

YLÖJÄRVEN KAUPUNGIN OHJEISTUS POISSAOLOJEN EHKÄISEMISEEN, SEURAAMISEEN JA POISSAOLOISTA ILMOITTAMISEEN

1. KOULUPOISSAOLOISTA

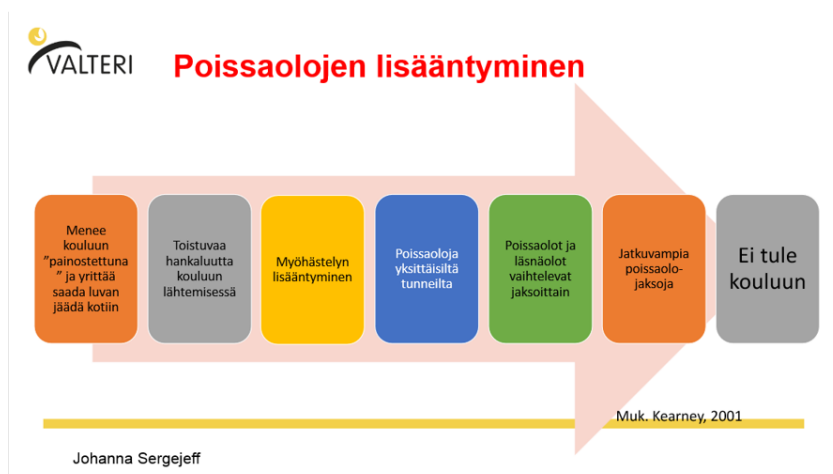
Koulupoissaoloilla voi olla monenlaisia seurauksia lapsen ja nuoren hyvinvoinnille. Runsaat poissaolot voivat johtaa oppimisen ongelmiin ja seurauksena voi olla luokan kertaaminen. Tarttumalla poissaoloihin mahdollisimman varhain saatetaan ehkäistä tulevia ongelmia, niiden vaikeutumista ja kasaantumista sekä monien eri palvelujen tarvetta. Poissaolojen seurannan toimivuus edellyttää sekä kodin että koulun sitoutumista asian hoitamiseen, selkeitä pelisääntöjä ja koko koulu yhteisön ennalta ehkäisevää toimintaa.

Poissaoloihin on puututtava NOPEASTI.

Poissaolojen lisääntymisen hälytysmerkkejä voivat olla mm

- Useita luvattomia poissaoloja tai myöhästelyä
- Vaikeus palata kouluun loman tai sairauden jälkeen
- Poissaoloja erityisesti sellaisina päivinä, jolloin on koe, esitelmä tai tietyn aineen oppitunti
- Lisääntyneet käynnit kouluterveydenhoitajan luona
- Lisääntyneet psykosomaattiset oireet mm. päänsärky, vatsakipu
- Jatkuva yhteydenpito kotiin koulupäivän aikana

Oli poissaoloja laukaiseva tekijä mikä tahansa, aiheuttaa poissaolo aina oppilaalle myös psyykkisiä lisäpaineita.

2. POISSAOLOT PERUSOPETUSLAISSA JA OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEISSA

Säännöksiä

Perusopetuslain mukaan oppivelvollisen on osallistuttava perusopetukseen tai saatava muulla tavalla perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot. Laissa veloitetaan opetuksen järjestäjää (kuntaa) seuraamaan oppilaiden poissaoloja ja ilmoittamaan luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle. Huoltajan on puolestaan huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. Oppilas on velvollinen käymään koulua.

Luvaton poissaolo sinällään ei aiheuta luokalle jäämistä, mutta jos oppilas ei juurikaan osallistu opetukseen, kokeisiin eikä muihinkaan hänelle tarjottuihin näyttömahdollisuuksiin, ei hänelle kerry hyväksytyjä opintasuorituksia. Tällöin hän on vaarassa saada oppiaineista hylättyjä arvosanoja, koska hyväksytyt arvosanat voi perustua vain oppilaan tiedoista ja taidoista saatuun näyttöön. Luvattomiin poissaoloihin tulee aina puuttua myös oppilashuollollisin keinoin ja pyrkiä yhteistyössä huoltajan kanssa turvaamaan oppilaan koulunkäynti.

Mikäli oppilas ei sairauden vuoksi pysty osallistumaan kouluopetukseen, mutta hänen terveydentilansa sallii opiskelun esimerkiksi kotona, hänen opetuksensa voidaan järjestää antamalla hänelle ohjausta, oppimateriaalia ja oppimista tukevaa arviointipalautetta kotiin tai muuhun paikkaan. Osamista oppilas voi osoittaa esimerkiksi näyttökokeilla, suullisilla kokeilla, portfolioilla, projektitoilla, suoritusten valokuvauksella ja videoinnilla sekä taitojen osoittamisella opettajalle koulupäivän jälkeen tai koulun ulkopuolisessa paikassa. Aina tulisi pyrkiä siihen, että oppilas osallistuisi koulussa tapahtuvaan opetukseen niin paljon kuin mahdollista.

Ylöjärven kaupungissa on yhteisesti sovittu poissaolojen määrään liittyvät rajat, jolloin luokanvalvoja/luokanopettaja on velvollinen ryhtymään toimipiteisiin alla kaupungin ohjeistuksen mukaan.

Yhteiset rajat esitetään prosentteina. Prosenttimäärä kuvaa eri luokkatasoilla olevien oppilaiden poissaolojen määrää paremmin kuin pelkkä tuntimäärä. Jo 10% poissaolomäärä on tutkimusten mukaan syrjäytymistä edistävä määrä.

Ajanjakso	Poissaoloprosentti ajanjaksolla. (Poissaolojen seuraavaan tarkastelukauteen siirtyessä, edelliset poissaolot otetaan mukaan prosenttien tarkasteluun)
Elokuu-syysloma	10% tai enemmän
Syysloma -joulukuu	10% tai enemmän
Tammikuu-hiihtoloma	10% tai enemmän
Hiihtoloma-toukokuu	10% tai enemmän

3. POISSAOLOJEN EHKÄISEMINEN

Ylöjärven kaupungilla on yhteinen poissaolojen ehkäisemistä, seuraamista ja niiden ilmoittamista koskeva toimintamalli. Koulussa luokanvalvoja/luokanopettaja käyvät vuosittain poissaoloihin liittyvän toimintamallin läpi yhdessä oppilaiden kanssa. Koulu tiedottaa myös huoltajia mallista.

Oppilaan huoltajan tulee ilmoittaa oppilaan poissaolon syy luokanopettajalle tai -valvojalle ensimmäisenä poissaolopäivänä. Jollei ilmoitusta ole tehty, tulee luokanopettajan tai -valvojan selvittää poissaolon syy. Poissaolot kirjataan päivittäin sähköiseen Wilma-järjestelmään.

Poissaolojen syiden kartoittamiseen voivat osallistua opettajien ja vanhempien lisäksi mm. terveydenhoitaja tai koulukuraattori. Kartoituksen tavoitteena on lisätä oppilaan, perheen ja ammattilaisten ymmärrystä poissaolojen syistä sekä auttaa kohdentamaan tukitoimet oikein.

Kartoitus voi sisältää havainnointia, keskusteluja sekä poissaolotietojen keräämistä esim. Wilmasta. Lisäksi kartoituksessa voidaan hyödyntää tarkoitukseen laadittua kyselyä. Suomessa on käytettävissä SRAS-R koulupoissaolokysely sekä ISAP-koulunkäynnin kartoitus. Lisäksi saattaa olla tarpeen selvittää mahdollisia oppimisvaikeuksia, jotka jo sinällään voivat tehdä koulunkäynnin tukalaksi.

Kartoituksen tavoitteena on lisätä oppilaan, perheen ja ammattilaisten ymmärrystä poissaolojen syistä sekä auttaa kohdentamaan tukitoimet oikein.

On tärkeää, että syitä selvitetään monipuolisesti, sillä toisinaan ensiksi oletettu syy ei olekaan tärkein poissaoloja lisäävä tai ylläpitävä tekijä. On tärkeää reagoida kaikkiin poissaoloihin ja pohtia niiden vaikutusta kouluasuoriutumiseen. Syiden selvittyä tehdään yhteinen suunnitelma, jonka avulla pyritään tukemaan koulunkäyntiä.

3.1. POISSAOLOIHIN LIITTYVIÄ EHKÄISEVIÄ TOIMENPITEITÄ

Tärkeä merkitys poissaoloproblematiikan hoidossa on myös **ehkäisevillä toimenpiteillä**, joita voidaan toteuttaa sekä **yhteisö-, luokka- että yksilötasolla**.

Koulunkäyntikykyyn vaikuttavat monet asiat (Puustjärvi, A. 2017. Koulukuntoisuus/koulunkäyntikyky. Vaativa erityinen tuki esi- ja perusopetuksessa. Kehittämisyhjän loppuraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:34, https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80629/OKM_34_2017.pdf, muokattu Kuntti K. 2011)

4. OHJEISTUS OPPILAIDEN POISSAOLOIHIN

Oppilaan huoltajan tulee ilmoittaa oppilaan poissaolon syy luokanopettajalle/luokanvalvojalle ensimmäisenä poissaolopäivänä.

Luokanopettaja/luokanvalvoja kirjaa oppilaiden poissaolon ja poissaolon syyn Wilma-järjestelmään päivittäin.

Mikäli luokkien 1 – 9 oppilaan poissaolosta ei ole tullut tietoa koulupäivän aikana, luokanopettajan/luokanvalvojan tulee ottaa viipymättä yhteyttä huoltajaan selvittääkseen tilanteen.

Jos oppilas lähtee kesken päivän luvatta pois koulusta, opettajan tulee ilmoittaa huoltajalle siitä viipymättä.

Luvattomaksi poissaoloksi katsotaan koko oppitunnin poissaolo tai yli 30 minuutin myöhästyminen.

Poissaoloja, joista huoltaja on tietämätön, käsitellään luvattomina poissaoloina.

Oppilaan sairastuessa kesken päivän hän pyytää luvan lähteä koulusta häntä opettavalta opettajalta, rehtorilta tai terveydenhoitajalta. Sairastumisesta ilmoitetaan huoltajalle.

Huoltajien yhteystietojen muutoksista koululle ilmoittaa ensisijaisesti huoltaja.

Jos oppilaan poissaoloista ei ole tullut ilmoitusta, pienten oppilaiden kohdalla ollaan kotiin heti yhteydessä. Isompien oppilaiden osalta pyydetään selvitystä Wilman välityksellä saman päivän aikana.

Mikäli ilmoitusta ei ole tullut, seuraavana päivänä lo/lv ottaa yhteyttä puhelimitse huoltajaan.

Huoltajaa tavoitellaan niin kauan kunnes poissaolon syy selvitetty ja merkitty Wilmaan.

Jos poissaoloja jaksolla, esim. elokuusta syyslomaan, on 10 %, lo/lv käy keskustelun mahdollisimman pian. Keskustelu käydään myös, jos jakson aikana on luvattomia poissaoloja, vaikka 10 % ei ole täyttynyt. Keskustelussa sovitut asiat kirjataan Wilmaan oppilaspalaverimuistioon.

Jos poissaolot jatkuvat, lo/lv oppilaan ja huoltajan kanssa keskustelu, jossa sovitaan mahdollisista tukitoimista ja oppilas-huollollisista palveluista. Keskustelussa käydään läpi, mihin asioihin poissaolot voivat vaikuttaa ja mitä seurauksia poissaoloilla voi olla. (esim. ks. ops luku 6)

Jos poissaolot jatkuvat edelleen, lo/lv ilmoittaa asiasta koulun poissaolotiimille tai vastaavalle. Kartoitetaan oppilaan tilanne ja sovitaan huoltajan kanssa monialaisen asiantuntijaryhmän tai vastaavan kokoamisesta. Tällöin tehdään oppilas-kohtainen suunnitelma ja sovitaan seurannasta.

Monialaisessa asiantuntijaryhmässä tai oppilaspalaverissa voidaan käyttää kartoitusmenetelmiä poissaolojen syiden selvittämisessä ja parhaiden tukitoimien löytämiseksi oppilaan poissaolojen vähentämiseksi.

Kartoitusten tulosten perusteella oppilas ohjataan tarkoituksenmukaisiin palveluihin. Esimerkiksi luvattomien poissaolojen 7.-9. luokkien osalta Poseen (erityinen nuorisotyö). Terveydellisistä syistä johtuvien poissaolojen seuranta jatketaan asiantuntijaryhmässä.

Mikäli poissaolot jatkuvat kaikista tukitoimista huolimatta, tehdään lastensuojeluilmoitus. Yhteinen aloitustapaaminen sovitaan yhdessä sosiaalitoimen kanssa. Tapaamisessa sovitaan jatkotoimenpiteistä ja seurannasta yhdessä lastensuojelun kanssa. Seuranta on säännöllistä.

Mikäli kaikista edellä mainituista tukitoimista huolimatta poissaolot jatkuvat, koulu tekee poissaoloista ilmoituksen sivistysosastolle. Sivistysosaston ohjeiden mukaan tehdään mahdollinen rikosilmoitus huoltajan oppivelvollisuuden laiminlyömisestä.

Linkkejä koulupoissaolojen syiden kartoitukseen

SRAS-kyselyn esittely

SRAS –oppilaan kysely

SRAS –vanhemman kysely

Opas kouluakäymättömät oppilaat

POSE-ohjeistus

5. OPPILAAN TILAPÄINEN VAPAUTTAMINEN KOULUNKÄYNNISTÄ

Huoltajien tulee anoa oppilaan poissaoloon lupa. Huoltajien on syytä käyttää harkintaa anoessaan ylimääräisiä lomia. Toistuva loman haku ei ole suotavaa. Vapautus tulee hakea vähintään kaksi viikkoa ennen suunniteltua poissaoloa. Koulu edellyttää, että luvan saanut oppilas ei tilapäisen vapauttamisen vuoksi jää jälkeen opiskelussaan. Vapauttamisesta on oppilaan annettava tieto kaikille häntä *opettaville* opettajille etukäteen.

Luvan poissaoloon koulusta erityistä syytä varten myöntää vanhempien kirjallisen anomuksen (Wilman hakemukset) perusteella luokanopettaja/luokanvalvoja. Viittä koulupäivää pidemmistä poissaoloista päättää rehtori. Vanhemmat vastaavat opintojen sujumisesta tilapäisen vapauttamisen aikana. Läksyt ja mahdolliset koepäivien siirrot on sovittava hyvissä ajoin ennen kyseistä ajanjaksoa.

Mikäli poissaoloa ei ole anottu eikä oppilasta ole ilmoitettu sairaaksi, poissaolo merkitään Wilmaan luvattomaksi poissaoloksi.

Tilapäinen vapauttaminen koulunkäynnistä voidaan evätä esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- oppilaalla on runsaasti poissaoloja
- poissaoloilla on vaikutusta opiskelumenestykseen
- liian myöhään haettu poissaololupa
- useat anottu lomat viimeisen kahden vuoden aikana